

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการ และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงาน กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงาน กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูวิชาการสำนักงาน กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ทุกคน จำนวนทั้งสิ้น 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ และปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์และผู้วิจัยเก็บด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนมา 173 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.51 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ทั้ง 3 ตอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังนี้

ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุ 31 - 35 ปี
อายุราชการ 11 - 15 ปี มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูวิชาการ
สำนักงาน 2 ปีขึ้นไป และทำการสอน 10 - 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2529

1. การปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

การปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนของครูวิชาการสำนักงาน
โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผลิตสื่อ รองลงมา
คือ การจัดหาสื่อ และน้อยที่สุดคือ การรายงานผลการดำเนินงานศูนย์วิชาการให้ผู้เกี่ยวข้อง
ทราบ รายละเอียดของการปฏิบัติงานมีดังนี้

การปฏิบัติงานของครูวิชาการสำนักงานด้านการวางแผนดำเนินงาน
ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน. ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนงาน/โครงการ
ให้สอดคล้องกับนโยบายของ สปอ. สปจ. และ สปช. เกี่ยวกับการวางแผน เพื่อสนับสนุน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนภายในกลุ่ม. ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติ
ด้วยการปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดทำแผน (กำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการปฏิบัติ) เกี่ยวกับ
การจัดหาสื่อ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดประชุมครูวิชาการกลุ่ม เพื่อ
กำหนดความต้องการสื่อการสอนของโรงเรียนภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการผลิตสื่อครูวิชาการ
สำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประชุมครู เพื่อการผลิตสื่อการสอนที่ศูนย์วิชาการจัดและประชุม
การผลิตสื่อต้นแบบของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการกำหนดการจัดสื่อการสอนของ
กลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำสื่อที่สนองต่อบทเรียนหรือ
กลุ่มประสบการณ์ที่มีปัญหา เกี่ยวกับการจัดเก็บ เครื่องมือประเภทวัสดุอุปกรณ์และสิ่งพิมพ์
ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำทะเบียน เครื่องมือแยกตามประเภทของ เครื่องมือ
วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับการจัดระบบการใช้และบำรุงรักษา เครื่องมือสื่อ
ประเภทวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งพิมพ์ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำ
สถิติการยืมและประเมินผลการใช้สื่อ เกี่ยวกับการบริการสื่อการสอน หนังสือ และสิ่งพิมพ์

ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดบริการสื่อการสอนภายในศูนย์วิชาการและจัดบริการนอกสถานที่ เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแฟ้มข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เกี่ยวกับการนำเสนอสถิติ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการนำเสนอสถิติในรูปของแผนภูมิ เกี่ยวกับการจัดทำสถิติ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละภาคเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้การผลิตและการใช้สื่อการสอน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการส่งครู เข้ารับการอบรมในหน่วยงานที่จัดบริการ และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อการสอน เกี่ยวกับการร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนในด้านการผลิต เอกสาร การบริการ เครื่องมือ และวัสดุทัศนอุปกรณ์ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการจัดทำข้อสอบ และเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการจัดประชุมอบรมทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการประสานการดำเนินงาน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการติดต่อประสานงานโดยครูวิชาการสำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การดำเนินการศูนย์วิชาการ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำรายชื่อหนังสือ และคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออุปกรณ์ เผยแพร่แก่ครูภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์วิชาการ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน ศูนย์วิชาการกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการรายงานผล เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ

2. การปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน

การปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนของครูวิชาการสำนักงานโดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บ รักษาหนังสือของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน รองลงมาคือ การจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด และน้อยที่สุดคือ การช่วยเหลือสนับสนุนการจัดห้องสมุด หรือมุมหนังสือของโรงเรียนภายในกลุ่ม รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติมีดังนี้

ในด้านการวางแผนดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนงาน / โครงการขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับนโยบายของ สปอ. สปจ. และ สปช. เกี่ยวกับการผลิตหนังสือสำหรับเด็กและหนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดประกวดหนังสือเด็กที่เด็กเขียนด้วยตนเองและพิมพ์เผยแพร่ เกี่ยวกับการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประชุมคณะทำงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดซื้อหนังสือตามงบประมาณที่ได้รับ เกี่ยวกับการจัดเก็บหนังสือในห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการลงทะเบียนหนังสือ วารสารทุกเล่ม และหนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่เข้าห้องสมุด เกี่ยวกับการจัดหมู่หนังสือ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดหมู่หนังสือตามระบบกลุ่ม ประสพการณ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แนะนำและการใช้สี เกี่ยวกับการซ่อมแซมและการบำรุงรักษาหนังสือ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการดำเนินการซ่อมแซมและบำรุงรักษาด้วยตนเอง เกี่ยวกับการแนะนำการใช้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำระเบียบการใช้ห้องสมุด เผยแพร่แก่ครูและนักเรียน เกี่ยวกับการบริการการศึกษา ค้นคว้าของครูและนักเรียนในห้องสมุดกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดบริการการยืมหนังสือและการจัดบริการการอ่านในห้องสมุด เกี่ยวกับการหมุนเวียนหนังสือเพื่อบริการโรงเรียนภายในกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการกำหนดให้ครูบรรณารักษ์ หรือผู้แทนของโรงเรียนภายในกลุ่มรับ - ส่งหนังสือที่ห้องสมุดกลุ่มในแต่ละครั้ง และครูวิชาการสำนักงานดำเนินการรับ - ส่งด้วยตนเอง

เกี่ยวกับการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุด ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำสถิติผู้ใช้บริการภายในห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน และจัดทำสถิติผู้ใช้บริการหนังสือในการหมุนเวียนแต่ละครั้ง เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดเวลาให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดทำเอกสาร คู่มือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดกิจกรรมการประกวด เช่น ประกวดเขียนเรียงความ การคิดลายมือ และการจัดกิจกรรมการแข่งขัน เช่น การทำยาปัญหาและตอบปัญหาจากหนังสือ เกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดห้องสมุด หรือมุมหนังสือของโรงเรียนภายในกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการนำครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

เยี่ยมชมห้องสมุดโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนดีเด่น และจัดคณะทำงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน
หมุนเวียนช่วยจัดทำห้องสมุดและมุมหนังสือให้โรงเรียนภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการประสานงาน
ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการ
ติดต่อประสานงานโดยครูวิชาการสำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติ
ด้วยการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่บริการแก่ครูและนักเรียนภายในกลุ่ม และจัดทำรายชื่อหนังสือ
และคู่มือการใช้หนังสือประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการ
ประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการ
ติดตามและประเมินผลด้วยตนเอง และประเมินผลการใช้หนังสือทุกครั้งที่มีการหมุนเวียน
เกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงาน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการกำหนด
รายงานผลตามกำหนดการหมุนเวียนหนังสือ และรายงานผลเมื่อสิ้นปีการศึกษา

3. การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม

การปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม
โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการร่วมประชุมกับ
ครูวิชาการกลุ่ม ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนางานวิชาการ รองลงมาคือ การจัดหาสื่อการ
สอนและนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา และน้อยที่สุดคือ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เอื้อต่อหลักสูตร รายละเอียดของการปฏิบัติงานมีดังนี้

ในด้านการปฏิบัติของครูวิชาการสำนักงาน เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ
ให้คำปรึกษา ในการใช้ศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติ
ด้วยการจัดประชุมปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ศูนย์วิชาการและห้องสมุด
เกี่ยวกับการจัดหาสื่อการสอนและนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา
ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการให้ครูวิชาการกลุ่มมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อ
สื่อการสอนและหนังสือของกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการประชุมครูวิชาการกลุ่ม ในกิจกรรม เกี่ยวกับการ
พัฒนางานวิชาการของกลุ่ม ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประชุมจัดทำข้อสอบ
ประจำภาคเรียนและปลายปี เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เอื้อต่อหลักสูตร ครูวิชาการ
สำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดนิทรรศการ

4. การปฏิบัติงานทางวิชาการตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานและหัวหน้าสำนักงานกลุ่ม โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำโครงการพัฒนาครูผู้สอน กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์

ตอนที่ 3 ปัญหาการปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2529 ปรากฏผลดังนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่ม

ปัญหาการปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มของครูวิชาการสำนักงาน โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ รองลงมา คือ การบริการสื่อ และน้อยที่สุดคือ การจัดระบบเก็บรักษาสื่อ ปัญหาการปฏิบัติงานของครู วิชาการสำนักงาน เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานศูนย์วิชาการ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการวางแผน เกี่ยวกับการผลิตสื่อ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ บุคลากรขาดความรู้ เรื่องการ ผลิตสื่อ เกี่ยวกับการบริการสื่อ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดพาหนะในการ บริการโรงเรียนภายในกลุ่ม เกี่ยวกับการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ บุคลากรผู้รับผิดชอบไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดเก็บรักษาสื่อการสอนให้อยู่ ในสภาพใช้ได้ดี เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการติดต่อประสานงาน

2. ปัญหาการปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่ม

ปัญหาการปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่มของครูวิชาการสำนักงาน โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตหนังสือ เด็กและ หนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า รองลงมาคือ การบริการหนังสือในห้องสมุดและการหมุนเวียน หนังสือ ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือ การวางแผนดำเนินงานห้องสมุด ปัญหาการปฏิบัติงานของ ครูวิชาการสำนักงาน เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการ สำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการวางแผน เกี่ยวกับการผลิตหนังสือใน ห้องสมุดและการหมุนเวียนหนังสือ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดพาหนะใน การหมุนเวียนหนังสือและขาดงบประมาณในการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ เกี่ยวกับการจัดระบบ

เก็บรักษาหนังสือ ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดความรู้ในการจัดเก็บหนังสือ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน

3. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติของ ครูวิชาการกลุ่ม โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ครูวิชาการ สำนักงานและครูวิชาการกลุ่มไม่มีเวลาหอบปะแลง เปลี่ยนความคิด เห็นซึ่งกันและกัน

4. ปัญหาการปฏิบัติงานทางวิชาการที่ได้รับมอบหมายจากประธานและ หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 มีข้อ อภิปรายและ เสนอแนะดังนี้..

1. การปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

เกี่ยวกับการปฏิบัติการวางแผนดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผลการ วิจัย พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้อง กับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (คทศ.7) และ ได้กำหนดแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ทุกด้านในระดับจังหวัด ทุกจังหวัดได้จัดทำแผนงาน/โครงการ ของศูนย์วิชาการจังหวัด โดยครอบคลุมทุกด้านตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติกำหนด ในระดับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มโรงเรียน จึงมีการ วางแผน /โครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่สังกัด (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2532) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน เศรษฐดาวิทย์ (2532) พบว่า การนำนโยบายในการวางแผนงานและโครงการของแต่ละอำเภอมาหลอม เข้าด้วยกัน จึง เป็นการลดจำนวนโครงการลงแต่ให้คงวัตถุประสงค์และ เป้าหมายให้สอดคล้อง กับสภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในระดับกลุ่มก็เช่น เดียวกันที่จะต้องมีการวางแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับ นโยบายของหน่วย เหนือซึ่งตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) กล่าวว่าการคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่วางแผน ปรับปรุงโรงเรียนตาม ขอบข่ายของงานภายในกลุ่มและปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของอำเภอ จังหวัด และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการ สำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการร่วมประชุม เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์วิชาการจังหวัด รองลงมาคือ จัดประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อต้นแบบของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน นับว่าครู

วิชาการสำนักงานปฏิบัติได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการตาม โครงการพัฒนาคุณภาพการ ประถมศึกษา กล่าวคือศูนย์วิชาการจังหวัด เป็นผู้ให้ความรู้แก่ครูวิชาการสำนักงานในการผลิตสื่อ ดัชนีแบบและครูวิชาการสำนักงานจัดประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อต้นแบบของศูนย์วิชาการกลุ่ม โรงเรียน ให้ครูภายในกลุ่มได้นำไปปฏิบัติ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียน เป็นอย่างยิ่ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพา สำเร็จ (2532) ที่พบว่า ศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนมีการผลิตสื่อต้นแบบบริการให้แก่โรงเรียนภายในกลุ่ม และสอดคล้องกับผลการ ประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2532) ที่พบว่า ศูนย์วิชาการจังหวัดเป็นศูนย์กลางการผลิตสื่อต้นแบบที่ใช้ได้ผล ตรงตามหลักสูตร รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพของจังหวัด แต่การผลิตยังมีน้อย อย่างไรก็ตามก็ดี มีแนวโน้มว่าจะผลิตสื่อต้นแบบให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและสภาพของปัญหามากขึ้น ส่วนการ ประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อของครูวิชาการสำนักงานในการคิดค้น ทดลอง ผลิตสื่อการสอน ขึ้นเองให้เป็นแบบอย่างแก่ครูผู้สอนภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่ในอันดับสุดท้าย ผู้วิจัยเห็นว่า ครูวิชาการสำนักงานน่าที่จะคิดค้น ทดลองผลิตขึ้นเองบ้าง ทั้งนี้โดยได้รับการสนับสนุนจาก ศูนย์วิชาการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำให้ได้สื่อที่แปลกใหม่ ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะ กระตุ้นให้ครูผู้สอนในโรงเรียนมีความสนใจและต้องการใช้มากขึ้น

เกี่ยวกับการจัดเก็บ เครื่องมือสื่อประเภทวัสดุอุปกรณ์และสิ่งพิมพ์ ผลการวิจัย พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่จัดทำทะเบียน เครื่องมือสื่อประเภทวัสดุอุปกรณ์และสิ่งพิมพ์ แยกหมวดหมู่ตามเนื้อหา รองลงมาได้แก่ การจัดแยกเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และ สิ่งพิมพ์ ออกเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของการใช้งาน นับเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องที่ศูนย์วิชาการ ได้ปฏิบัติ ตามข้อปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) ซึ่งกล่าวถึงการแบ่งหมวดหมู่ในการจัดเก็บ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และสิ่งพิมพ์ด้วยการจัดทำ การลงทะเบียน เครื่องมือแยกตามประเภทของ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งพิมพ์ ศูนย์วิชาการสามารถจำแนกได้ตามขอข่าย ตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้งาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529)

เกี่ยวกับการบริการสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดบริการสื่อการสอนภายในศูนย์วิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพล กระมล (2531) พบว่า ศูนย์วิชาการมีสื่อการสอนจำนวนมากและตั้งอยู่ในศูนย์กลาง

การติดต่อได้สะดวก ครู อาจารย์จึงสนใจมาใช้บริการ ประกอบกับครูวิชาการสำนักงาน
ประสบปัญหาในการขาดแคลนพาหนะในการออกไปบริการตามโรงเรียนต่าง ๆ (ประเสริฐ
บุญเลิศ, 2531) และครูวิชาการสำนักงานไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดบริการศูนย์วิชาการ
เคลื่อนที่ไปตามโรงเรียนต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532)
ด้วยเหตุนี้ครูวิชาการสำนักงานจึงจัดบริการที่ศูนย์วิชาการกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่

เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า
ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแฟ้มข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นับว่าเป็น
การปฏิบัติที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531)
กล่าวว่าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน สำนักงานกลุ่มควรทำการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน การตกซ้ำชั้น และการไม่ผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน เพื่อประกอบการจัด
ทำแผนงาน / โครงการในการพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่ง
สำคัญที่จะทำให้ทราบข้อมูลของกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนภายในกลุ่มที่ผู้เกี่ยวข้องต้องการ
ทราบด้วยการค้นหาที่กลุ่มโรงเรียน เพียงแห่งเดียวก็จะทราบข้อมูลทางวิชาการของนักเรียน
ทั้งหมด

เกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ เรื่องการผลิตและการใช้สื่อ ผลการวิจัยพบว่า
ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการส่งครู เข้ารับการอบรมในหน่วยงานที่จัดบริการ
รองลงมาคือ การจัดอบรมประชุมปฏิบัติการการใช้สื่อการสอน นับว่าเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสม
เนื่องจากเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ เรื่องการผลิตและการใช้สื่อ กลุ่มโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับ
วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจะส่งครู เข้ารับการอบรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัด แต่ในขณะเดียวกัน
ครูวิชาการสำนักงานจัดประชุมอบรมที่กลุ่มโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาการพัฒนาการเรียนการสอน
โดยใช้สื่อซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของศูนย์วิชาการสามารถจัดได้หลายวิธี เช่น อบรมสัมมนาครู
ผู้สอนวิชาต่าง ๆ อบรมสัมมนาการผลิตซ่อมแซมการเก็บ บำรุงรักษาสื่อ และการแนะนำ
สาธิตการใช้สื่อ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532)

เกี่ยวกับการประสานการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการติดต่อประสานงาน
กับผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ พัชรี ณ ถลาง (2532)
พบว่า การประสานการดำเนินงานศูนย์วิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยครูวิชาการ

สำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ เพื่อให้การประสานงานได้เกิดผลรวดเร็ว และเกิดความเข้าใจง่าย ไม่ผิดพลาด แต่ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า การประสานงานของศูนย์วิชาการในเรื่องต่าง ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะประสานงานด้วยเอกสาร คำสั่ง จดหมาย และบันทึกรายงานแจ้งให้ทราบ เป็นระบบราชการ และมีการประสานงานด้วย ส่วนตัวถ้าหากมีปัญหา

เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำรายชื่อหนังสือ สื่อ และคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนใช้สื่อ/อุปกรณ์เผยแพร่แก่ครูภายในกลุ่ม นับ เป็นการปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าสื่อการสอนที่มีอยู่ในศูนย์วิชาการนั้นสามารถนำไปสอนในวิชาใดบ้าง และจะนำมาประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) กล่าวว่าศูนย์วิชาการได้จัดทำรายชื่อสื่อการเรียนการสอน และคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เผยแพร่แก่ครูภายในกลุ่ม นอกจากนี้การจัดศูนย์วิชาการเคลื่อนที่ไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มและการจัดนิทรรศการแนะนำสื่อการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้ครูที่อยู่ห่างไกลที่ตั้งสำนักงานได้มีโอกาสได้ใช้และทราบความเคลื่อนไหวของศูนย์วิชาการ

เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประเมินผลการดำเนินการ เมื่อสิ้นสุดโครงการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกล ความบุญชัย (2530) พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนได้จัดให้มีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ เมื่อสิ้นสุดโครงการมากที่สุด รองลงมาคือ ประเมินผลระหว่างดำเนินการและก่อนดำเนินการตามลำดับ ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการประเมินผลขณะดำเนินการและ เมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นส่วนที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากขณะดำเนินการหากมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ตามแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการจะทำให้ทราบได้ว่าการดำเนินการแต่ละขั้นตอนในขณะปฏิบัตินั้นมีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไปและทำการประเมินผล เมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินโครงการที่จะมีต่อเนื่อง

2. การปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน

เกี่ยวกับการปฏิบัติการวางแผนการดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นับว่าเป็นการปฏิบัติทำนองเดียวกันกับการวางแผนการดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินการในระดับอำเภอ จังหวัด นั้นได้ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและดำเนินการตามโครงการจัดมุมหนังสือ และห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่การวางแผนในชั้นปฏิบัติอาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากแผนงาน/โครงการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของกลุ่มโรงเรียนในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และที่ตั้งของโรงเรียนภายในกลุ่ม

เกี่ยวกับการผลิตหนังสือสำหรับเด็กและหนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดประกวดหนังสือที่เด็กเขียนด้วยตนเองและพิมพ์เผยแพร่ นับว่าการปฏิบัติเป็นไปตามโครงการจัดมุมหนังสือและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ในการกำหนดให้มีการประกวดหนังสือสำหรับเด็กที่เด็กเขียนด้วยการจัดประกวดในระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนสามารถผลิตหนังสือสำหรับเด็กในห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อน่าสังเกตคือ การจัดทำคู่มือการใช้หนังสือเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้ห้องสมุดประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือที่มีในห้องสมุด ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำหนังสือคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการใช้ห้องสมุดให้เป็นอย่างดี ด้วยเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นห้องสมุดจึงเป็นแหล่งวิทยาการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ยิ่งกว่านั้น เพื่อให้ครูและนักเรียน

ใช้หนังสือให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า จึงได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแนวในการวิเคราะห์หนังสือ สำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาและเป็นแนวทางในการนำหนังสือห้องสมุดไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

เกี่ยวกับการจัดหมู่หนังสือ ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดหมู่หนังสือตามกลุ่มประสบการณ์ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแนะนำ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดอบรมพัฒนาบุคลากรกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะครูวิชาการสำนักงานได้ให้คำแนะนำและให้เห็นความสำคัญของการจัดหมู่หนังสือตามระบบกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งเหมาะสมกับการค้นคว้าของครูและนักเรียนในการนำหนังสือไปประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และง่ายต่อการจัดหมู่หนังสือของบรรณารักษ์ห้องสมุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) แต่ผลการวิจัยของ พวงพยอม สอึ้งทอง (2529) พบว่า การจัดหมู่หนังสือในห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโดยระบบทศนิยมของดิวอี้ ซึ่งเป็นระบบที่นิยมใช้กันทั่วไป ในกรณีนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องคำนึงถึงในโอกาสต่อไปด้วยว่า ถ้าหากนักเรียนสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดในระดับประถมศึกษาแล้วไปศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา จะพบกับการจัดหมู่หนังสืออีกแบบหนึ่ง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องเร่งให้ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและครูวิชาการสำนักงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดกลุ่มให้มีความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์และประยุกต์การจัดหมู่หนังสือให้เหมาะสมกับระดับประถมศึกษาต่อไป

เกี่ยวกับการหมุนเวียนหนังสือเพื่อบริการโรงเรียนภายในกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการกำหนดให้ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด หรือผู้แทนของโรงเรียนภายในกลุ่มรับ - ส่งหนังสือที่ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนในแต่ละครั้งที่มีการหมุนเวียน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากปัญหาด้านการขาดพาหนะและงบประมาณในการดำเนินการบริการของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า ศูนย์วิชาการกลุ่มมีปัญหาการบริการสื่อ เนื่องจากขาดพาหนะในการบริการและโรงเรียนอยู่ห่างไกลที่ตั้งสำนักงานกลุ่ม จากผลการวิจัยการที่กำหนดให้ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนหรือผู้แทนมารับ - ส่งหนังสือ

ที่ห้องสมุดกลุ่มในแต่ละครั้ง เป็นไปตามข้อเสนอแนะ การหมุนเวียนหนังสือของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) ซึ่งจะเป็นผลดีอย่างยิ่งในการที่จะทราบความต้องการและปัญหาในการดำเนินการโดยตรงอีกด้วย

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดเวลาให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรี ณ ถลาง (2532) พบว่า ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนจัดกิจกรรมบริการห้องสมุดโดยจัดบริการให้ครูและนักเรียนศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนที่ต้องการให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำคู่มือการใช้หนังสือเพื่อการเรียนการสอนของหนังสือที่สามารถประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนบริการแก่ครูผู้สอนและสาธิตการจัดกิจกรรมที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติน้อย ถ้าหากทั้งสองกิจกรรมปฏิบัติให้มากขึ้นจะเป็นการเสริมการปฏิบัติในการจัดเวลาให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือของโรงเรียนภายในกลุ่ม พบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการนำครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน เยี่ยมชมห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนดีเด่น นับเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากการนำไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูบรรณารักษ์ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานของห้องสมุดโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ จะเป็นประสบการณ์โดยตรงซึ่งมีข้อดีคือ เสริมให้มีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานและได้เห็นของจริง เป็นตัวอย่าง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529) รองลงมาคือ จัดคณะทำงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนหมุนเวียนช่วยจัดห้องสมุดและมุมหนังสือให้โรงเรียนภายในกลุ่ม นับเป็นการส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการฝึกประสบการณ์การปฏิบัติงานห้องสมุดไปในตัวด้วย ส่วนการขอความร่วมมือให้วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยที่อยู่ใกล้เคียงดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการจัดห้องสมุดโรงเรียนภายในกลุ่มนั้นปฏิบัติได้น้อยมาก ซึ่งปัจจุบันน่าจะมีการร่วมมือกันมากกว่านี้

เนื่องจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บริการแก่ชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงอยู่แล้ว

เกี่ยวกับการรายงานผลห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการรายงานผลตามกำหนดการหมุนเวียนหนังสือ รองลงมาคือ รายงานผลเมื่อสิ้นปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการจัดมุมหนังสือและห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่กำหนดไว้ว่า โรงเรียนภายในกลุ่มจัดทำสถิติการใช้หนังสือ รายงานผลการใช้หนังสือ และการดำเนินงานเป็นรายเดือน หรือแต่ละครั้งที่มีการหมุนเวียนกลุ่มโรงเรียนรายงานผลสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

3. การช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม

เกี่ยวกับการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาการใช้ศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดประชุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ศูนย์วิชาการและห้องสมุด นับว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยในด้านศูนย์วิชาการดังกล่าวแล้วก่อนหน้านี้ การจัดห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนก็เป็นการจัดที่เหมาะสม เนื่องจากครูวิชาการกลุ่มจะต้องปฏิบัติการสอนให้เป็นแบบอย่างแก่ครูภายในโรงเรียน การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ที่เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและครูเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมด้วยการใช้แผนการสอนคู่มือครูและสื่อการสอนต่าง ๆ เป็นแนวทางและเป็นเครื่องมือเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติหรือค้นคว้าหาความรู้ สรุปลง และตัดสินใจ (กรมวิชาการ, 2525) ดังนั้น ห้องสมุดจึงเป็นหัวใจสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตร พ.ศ.2521 ซึ่งครูวิชาการกลุ่มงานเป็นผู้นำการใช้บริการศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มด้วย

เกี่ยวกับการจัดหาสื่อการสอนและนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติ กล่าวคือ ครูวิชาการกลุ่มมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อสื่อการสอน หนังสือของกลุ่มโรงเรียน นับเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนนั้น ครูวิชาการกลุ่ม 6 คน เป็นสมาชิกของคณะทำงานอยู่ด้วยจึงมีส่วนร่วมในการจัดหาเช่นเดียวกัน

เกี่ยวกับการร่วมประชุมกับครูวิชาการกลุ่มในกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนางาน วิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการประชุมจัดทำข้อสอบ ประจำภาค เรียนและปลายปี ประชุมวางแผนงาน /โครงการพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่ม โรงเรียน นับ เป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนตามระเบียบ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ.2529 กำหนดให้ครู วิชาการกลุ่มมีหน้าที่ เป็นคณะทำงานในการวางแผนการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียนและ เป็น คณะทำงาน ในการประเมินผลทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน

4. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจาประธานหรือ หัวหน้าสำนักงานกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติด้วยการจัดทำ โครงการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ รองลงมาคือ จัดทำโครงการพัฒนา ครูผู้สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต และจัดทำโครงการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 เขตการศึกษา 1 พบว่า กลุ่มประสบการณ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนต่ำ คือ กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ รองลงมาคือ กลุ่มทักษะภาษาไทยและกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามลำดับ

ปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงาน

1. ปัญหาการปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

ปัญหา เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานศูนย์วิชาการ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาด งบประมาณในการวางแผน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากความพร้อมในการดำเนินการวางแผนตาม โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา การวางแผนการปฏิบัติด้านต่าง ๆ ของศูนย์วิชาการ กลุ่ม และแผนการดำเนินงานด้านงบประมาณ ความล่าช้าในเรื่องการจัดสรรงบประมาณจะ ก่อให้เกิดปัญหาต่อหน่วยปฏิบัติทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตาม เป้าหมายหรือแผนงานที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญเลิศ (2531) พบว่า ด้านการวางแผนมีปัญหา คือ คณะทำงานขาดงบประมาณในการ จัดทำแผน เช่นเดียวกับกับ วิพล นาคพันธ์ (2528) ได้วิจัยพบว่า ปัญหาการวางแผน

ในกลุ่มโรงเรียน คือ ปัญหาด้านงบประมาณ มี 4 รายการคือ การไม่ได้รับงบประมาณตามความคาดหมาย การขาดแคลนงบประมาณ การไม่สามารถใช้งบประมาณในส่วนของโรงเรียนดำเนินการตามแผนได้และการทราบผลการจัดสรรงบประมาณล่าช้า

ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ บุคลากรขาดความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูวิชาการสำนักงานเพิ่งรับหน้าที่ใหม่ยังขาดประสบการณ์ในการผลิต ขาดความรู้ และไม่มีผู้แนะนำช่วยเหลือในการผลิต (กำพล กระทบผล, 2531) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า บุคลากรขาดความรู้ ความชำนาญในการผลิตสื่อและซ่อมแซมมือ จะเห็นได้ว่าครูวิชาการสำนักงานเป็นบุคลากรสำคัญในอันที่จะทำให้การผลิตสื่อของศูนย์วิชาการดำเนินไปได้อย่างดี ศูนย์วิชาการจังหวัดและผู้เกี่ยวข้องจะต้องให้การอบรมและผลิตสื่อต้นแบบให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้ครูวิชาการสำนักงานได้มีประสบการณ์ ความรู้ และทักษะในการผลิตสื่อได้ดียิ่งขึ้น (ประเสริฐ บุญเลิศ, 2531)

ปัญหาเกี่ยวกับการบริการสื่อ ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบคือ ขาดพาหนะในการบริการโรงเรียนภายในกลุ่ม และรองลงมาคือ การคมนาคมระหว่างศูนย์วิชาการกับโรงเรียนภายในกลุ่มไม่สะดวก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทหา สำเร็จ (2531) ซึ่งพบว่า ปัญหาสำคัญที่สุดของการบริการสื่อคือ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนมากยังให้บริการในลักษณะประจำที่เนื่องจากขาดพาหนะในการขนส่งสื่อการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ ประเสริฐ บุญเลิศ (2531) ซึ่งพบว่า ด้านบริการสื่อมีปัญหาอีกอันดับหนึ่ง คือ ศูนย์วิชาการกลุ่มขาดแคลนพาหนะในการออกไปบริการตามโรงเรียนต่าง ๆ และผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่พบว่า การบริการสื่อการเรียนการสอนให้โรงเรียนในกลุ่มนั้นจะต้องมีพาหนะในการขนส่งสื่ออุปกรณ์ให้กับบุคลากรของศูนย์วิชาการ เพื่อนำไปบริการแก่ครูภายในกลุ่ม

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการเก็บรักษาสื่อการเรียนให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ จากข้อมูลสถานภาพของครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติการสอน 10 - 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาคือ 16 - 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ดังนั้นจะเห็นว่าภาระการสอนของครูวิชาการมีมากอยู่แล้ว จึงทำให้ครูวิชาการกลุ่มมีเวลาน้อย สำหรับการปฏิบัติงานที่สำนักงานกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) ที่พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์วิชาการกลุ่ม เนื่องจากครูหรืออาจารย์ที่ได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานไม่มีอิสระพอที่จะร่วมดำเนินกิจกรรมให้กับศูนย์วิชาการได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวความคิดเดิมอยู่โดยเน้นหน้าที่การปฏิบัติการสอนหรือปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตนสังกัดอยู่ เป็นหน้าที่หลัก จึงไม่สามารถปฏิบัติงานประจำที่กลุ่มได้อย่างสมบูรณ์

ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาดงบประมาณในการติดต่อประสานงานและขาดทักษะในการติดต่อประสานงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างไกลกัน การคมนาคมไม่สะดวก การติดต่อประสานงานจำเป็นต้องใช้พาหนะและมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง (ประเสริฐ บุญเลิศ, 2531) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย ปันสุข (2526) พบว่า กลุ่มโรงเรียนมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนงบประมาณอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ มูลคำ (2527) ที่พบว่า ปัญหากลุ่มโรงเรียนมีปัญหาการปฏิบัติมากที่สุด คือ การที่บุคลากรกลุ่มโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติน้อย รองลงมาคือ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนขาดการประสานงานที่ดีพอ และมีกิจกรรมในการประเมินผลงานน้อยเกินไป

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาดงบประมาณในการวางแผนซึ่งสอดคล้องกับปัญหาในการวางแผนดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มดังได้กล่าวมาแล้วในงานวิจัยครั้งนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตหนังสือสำหรับเด็กและหนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตหนังสือและให้คำแนะนำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูวิชาการสำนักงานต้องสอนสัปดาห์ละ 10 - 15 ชั่วโมง และ 6 - 10 ชั่วโมง เป็นส่วนใหญ่ จึงไม่สามารถปฏิบัติงานดังกล่าวได้

เดิมที่ ประกอบกับครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะให้ครูวิชาการกลุ่มสอน และปฏิบัติงานประจำที่โรงเรียนเดิม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532) ปัญหา เช่นนี้จะหมดหรือลดลงได้หากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจะกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไข เรื่องสภาพการทำงาน เพื่อให้ครูวิชาการสำนักงานสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มโรงเรียนและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติต่อไป

ปัญหาเกี่ยวกับการบริการหนังสือในห้องสมุดและการหมุนเวียนหนังสือ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาดทบทวนในการหมุนเวียนหนังสือบริการแก่ครูภายในกลุ่ม รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับการบริการสื่อของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เช่นเดียวกัน

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบเก็บรักษาหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาดความรู้ในการจัดเก็บหนังสือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงพยอม สอึ้งทอง (2529) เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากโครงการจัดมุงหนังสือและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนในด้านครุภัณฑ์ในครั้งแรกเพียงครั้งเดียวตั้งแต่เริ่มโครงการปีงบประมาณ 2525 และปีงบประมาณต่อมาได้จัดสรรงบประมาณให้เฉพาะค่าหนังสืออย่างเดียวจึงทำให้ครุภัณฑ์ไม่เพียงพอในการจัดเก็บ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร มินาทู่ง (2526) พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนขาดแคลนครุภัณฑ์ในการจัดเก็บหนังสือ นอกจากนี้ปัญหารองลงมาคือ บุคลากรขาดความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดห้องสมุด เนื่องจากการที่จะให้ห้องสมุดดำเนินไปตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องคำนึงถึงบุคลากรที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ เพราะความรู้ดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานอันสำคัญที่ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ประการสำคัญของห้องสมุดขณะนี้คือ ปัญหาการขาดแคลนบรรณารักษ์ที่มีวุฒิ หรือมีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ (สุขุม เฉลยทรัพย์, 2519) และครูบรรณารักษ์ที่จะสามารถบริหารงานห้องสมุดได้เป็นอย่างดี ยังมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก (สันติ ทองประเสริฐ, 2522)

ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และประสานงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอ

ในการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูวิชาการสำนักงานจำเป็นต้องสอนและปฏิบัติงานประจำที่โรงเรียนเดิม ซึ่งสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ โดยอาจใช้เอกสารต่าง ๆ รองลงมาคือ การขาดงบประมาณในการติดต่อประสานงาน ซึ่งสอดคล้องเช่นเดียวกันกับปัญหาของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ครูวิชาการสำนักงานและครูวิชาการกลุ่มไม่มีเวลาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยข้างต้นพบว่า ครูวิชาการสำนักงานต้องสอนและปฏิบัติงานประจำที่โรงเรียนเดิม เป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของ สุจิตร์ โนคำ (2527) พบว่า ครูวิชาการกลุ่มต้องทำหน้าที่หลายด้าน ทั้งเป็นผู้สอนประจำ ช่วยเหลืองานวิชาการภายในโรงเรียน และช่วยเหลือนงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนอีกด้วย จะเห็นว่าบุคลากรทั้ง 2 ฝ่ายต่างมีภารกิจเช่นเดียวกัน

4. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาการที่ได้รับมอบหมายจากประธานหรือหัวหน้าสำนักงานกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูวิชาการสำนักงานส่วนใหญ่พบ คือ ขาดงบประมาณในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตร์ โนคำ (2527) พบว่า ครูวิชาการกลุ่มขาดงบประมาณในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับ ชลิตา ศรีทอง (2531) และวันชัย พงษา (2531) พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของหัวหน้าสำนักงานมีปัญหาคาดแคลนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน จะทำให้ครูวิชาการสำนักงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงานควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.1.1 ควรมีการวางแผน/โครงการและแผนปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในแต่ละระดับให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันทั้งแผนดำเนินงานและแผนด้านงบประมาณ มีการติดต่อประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

1.1.2 ควรมีการประชุมชี้แจงผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ให้เข้าใจในการดำเนินงานตามโครงการและการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน เพื่อการประสานงาน ติดตาม กำกับ และนิเทศ ให้ผู้ปฏิบัติได้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและมองเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงาน

1.1.3 ควรรวมโครงการที่มีจุดประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงาน และวิธีดำเนินการคล้ายกัน เข้าด้วยกัน เช่น โครงการพัฒนาบุคลากรกลุ่มโรงเรียน โครงการจัดมุมหนังสือและห้องสมุดโรงเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (คพศ.7) และโครงการพัฒนาครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการประสานงาน การปฏิบัติงานที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง

1.1.4 ควรติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ควรกระทำต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติและผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับได้มีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องได้ทัน่วงที ไม่ต้องรอการแก้ไขเมื่อครบปีงบประมาณหรือสิ้นปีการศึกษา

1.1.5 ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงานและแนวทางการปฏิบัติให้แน่ชัดว่าจะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบตามที่อย่างไร และจะปฏิบัติการสอนอย่างไร เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานของครูวิชาการสำนักงานได้เกิดประโยชน์ตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยตรงอย่างถูกต้องและทำงานได้เต็มที่

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1.2.1 ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบควรได้มีการนิเทศ ติดตามผล และพิจารณาจัดสรรงบประมาณในส่วนของการดำเนินงานตามโครงการให้ต่อเนื่อง

1.2.2 ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียน ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ เป้าหมายการดำเนินการ อย่างชัดเจนในการปฏิบัติงานของครูวิชาการสำนักงานและการ เอื้อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อผู้ปฏิบัติ

1.2.3 ควรจัดอบรมแก่คณะทำงานศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมให้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติอันจะเป็น ประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไป

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

1.3.1 ควรประชุมชี้แจงผู้บริหารระดับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องให้ทราบนโยบายการดำเนินการ เรื่องกลุ่มโรงเรียนให้แน่ชัดและปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ในการแต่งตั้งครูวิชาการสำนักงานควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมา ปฏิบัติงานที่สำนักงานกลุ่มได้จริง และประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนที่ครูวิชาการสำนักงาน สังกัดอยู่เดิม เพื่อการปฏิบัติงานได้เต็มที่

1.3.2 ควรมีการนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูวิชาการ สำนักงานมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มโรงเรียน

1.4.1 ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มควรให้ความร่วมมือและ สนับสนุนการปฏิบัติงานของครูวิชาการสำนักงานอย่างจริงจัง ทั้งด้านงบประมาณและความ ช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ อันที่จะส่งผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.4.2 ประธานกลุ่มควรเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติงานของครูวิชาการ สำนักงานให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ :

1.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีครูวิชาการสำนักงานสังกัดอยู่เดิมควรให้ การสนับสนุน ร่วมมือ และให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงาน อย่างจริงจัง

1.4.4 ผู้บริหารและครูควรให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงาน ของครูวิชาการสำนักงานในโครงการต่าง ๆ

1.5 ข้อเสนอแนะสำหรับครูวิชาการสำนักงาน

1.5.1 ควรศึกษานิทรรศการหน้าหน้าที่ของตนเองและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อยู่เสมอ

1.5.2 ควรมีการประชุมร่วมกันกับคณะทำงานศูนย์วิชาการและ ห้องสมุดกลุ่มอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงานใน ลักษณะเดียวกันนี้ใน เขตการศึกษาอื่น เพื่อจะได้ เปรียบ เทียบความแตกต่างในการปฏิบัติงาน ของครูวิชาการสำนักงานในแต่ละ เขตการศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงานอย่างละเอียด โดยศึกษา ความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม ครูวิชาการกลุ่ม และครูวิชาการสำนักงาน เกี่ยวกับหน้าที่ของครูวิชาการสำนักงาน เพื่อหาข้อกำหนดว่าครูวิชาการสำนักงานควรปฏิบัติ อย่างไรจึงจะสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน

2.3 ควรมีการวิเคราะห์ภารกิจการปฏิบัติการสอนและภารกิจในฐานะครู วิชาการสำนักงาน เพื่อให้สามารถจัดระบบการทำงานของครูวิชาการสำนักงานและการ บริหารงานกลุ่ม โรงเรียนให้ดีขึ้น